

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

این الرجبیون

ماه رجب از ارزش و شرافت بسیار بالایی برخوردار است و این شرافت و ارزش بدان دلیل است که این ماه یکی از ماههای حرام و یکی از زمانهای ویژه دعا است. بر پایه برخی از روایات این ماه، ماه حضرت امیرالمؤمنین (علیه السلام) است. همانگونه که ماه شعبان ماه حضرت رسول و ماه رمضان ماه خداست در این ماه پر فضیلت روزه و شب زنده داری بسیار مورد تأکید و سفارش قرار گرفته است به خصوص در نخستین شب آن که یکی از شبهای چهارگانه‌ای است که درباره احیا و شب زنده داری آن سفارشات فراوانی بیان شده است. از شرافت‌های دیگر این ماه روز بیست و هفتم این ماه است که روز بعثت رسول اعظم (صلی الله علیه و آله) است، روزی که رحمت رحیمیه خداوند در آن به طور کامل و تمام تجلی پیدا کرده است. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) در مورد شرافت ماه رجب می‌فرمایند: رجب شهر الله الاصل است و بدان سبب آن را اصم نامیدند که هیچ ماهی به پایه عظمت آن نمی‌رسد. مردم زمان جاهلیت به رجب حرمت می‌نهادند و آنگاه که اسلام درخشیدن گرفت بر حرمت آن افزود. بدانید که رجب ماه خدا، شعبان ماه من و رمضان ماه امت من است.

امام کاظم (علیه السلام) نیز می‌فرمایند: رجب نام نهری در بهشت است که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین‌تر است. بنابراین هر کس یک روز از ماه رجب را روزه بدارد خداوند از آن نهر به او خواهد نوشاند.

همچنین در روایت دیگری نیز می‌فرمایند: رجب ماه عظیمی است که خداوند اعمال نیک را در آن چند برابر می‌فرماید و گناهان را در آن محو می‌کند.

امام صادق (علیه السلام) نیز در مورد کرامت و فضیلت این ماه می‌فرماید: آن گاه که قیامت بر پا شود منادی الهی فریاد می‌زند **أین الرجبیون؟** کجايند آنان که ماه رجب را گرمی داشتند و از آن بهره‌ها بردند از آن انبوه جمعیت، گروهی برخیزند که نور جمالشان محشر را روشن کند بر سر آنان تاج‌های شاهی که مرصع به در و یاقوت است قرار دارد و در طرف راست هر نفر از آنان هزار فرشته و در سمت چپ نیز هزار فرشته به او کرامت و تعظیم الهی را تبریک گویند؛ از جانب الهی ندا آید:

بندگانم و کنیزانم به عزت و جلالم سوگند، شما را جایگاه و مقام گرمی و عطایای فراوان دهم و شما را در جایی جای دهم که از زیر آن نهرها جاری است و شما در آن جاوید خواهید بود زیرا شما داوطلبانه برای من در ماهی که من بزرگش داشتم روزه گرفتید پس خطاب به فرشتگان فرمایند: فرشتگان من بندگان و کنیزان من را به بهشت داخل کنید در اینجا امام فرمودند این پاداش برای کسانی است که یک روز از اول یا وسط یا آخر ماه رجب را روزه بدارند.

پیامبر گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله) نیز در بیان عظمت و اهمیت ماه رجب می‌فرمایند: خداوند متعال در آسمان هفتم فرشته‌ای به نام داعی قرار داده است هرگاه ماه رجب فرا رسد آن فرشته دعوت کننده هر شب تا به صبح گوید: خوشا به حال کسانی که به ذکر الهی مشغولند خوشا به حال کسانی که با میل و رغبت تمام رو به سوی درگاه خدا آرند و خداوند می‌فرماید: من همنشین کسی هستم که با من همنشین باشد و مطیع کسی هستم که فرمان مرا ببرد و آمرزنده‌ام کس را که از من طلب آمرزش کند این ماه رجب ماه من، بنده هم بنده من و رحمت هم از آن من است. هر کس مرا در این ماه بخواند پاسخ مثبت دهم و هر کس از من چیزی بخواهد به او عطا کنم و هر کس از من هدایت جوید هدایتش کنم و من این ماه را وسیله ارتباط بین خود و بندگانم قرار داده‌ام پس هر کس به آن چنگ زند به من می‌رسد.

گرچه تمام ماه رجب نزد خداوند و اولیاء گرامیش عزیز و ارجمند است لیکن برخی از اوقات آن، فضیلت ویژه‌ای دارد.

اعمال شب و روز اول ماه رجب

شب اول

این شب، شب شریفی است و در آن چند عمل وارد شده است .

۱- وقتی هلال ماه دیده شد فرد بگوید:

اللَّهُمَّ أَهْلُهُ عَلَيْنَا بِالْأَمْنِ وَالْإِيمَانِ وَالسَّلَامَةِ وَالْإِسْلَامِ رَبِّي وَرَبُّكَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ.

و از حضرت رسول صلی الله علیه و آله منقول است که چون هلال رجب را می‌دید می‌گفت: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي رَجَبٍ وَ شَعْبَانَ وَ بَلِّغْنَا شَهْرَ رَمَضَانَ وَ أَعِنَّا عَلَى الصِّيَامِ وَ الْقِيَامِ وَ حِفْظِ اللِّسَانِ وَ غَضِّ الْبَصَرِ وَ لَا تَجْعَلْ حَظًّا مِنْهُ الْجُوعَ وَ الْعَطَشَ.

۲- غسل.

حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فرموده‌اند: هر کس ماه رجب را درک کند و اول و وسط و آخر آن ماه را غسل نماید، از گناهان خود پاک می‌شود مانند روزی که از مادر متولد شده است.

۳- زیارت امام حسین علیه السلام .

۴- بعد از نماز مغرب بیست رکعت، یعنی ۱۰ تا دو رکعتی نماز گزارده شود. تا خود، اهل، مال و اولادش محفوظ بماند و از عذاب قبر در پناه باشد.

۵- بعد از نماز عشاء دو رکعت نماز گزارده شود بدین نحو:

در رکعت اول حمد و ألم نشرح یک مرتبه و توحید سه مرتبه و در رکعت دوم حمد و ألم نشرح و توحید و معوذتین خوانده شود و پس از سلام، سی مرتبه لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ بگویند و سی مرتبه صلوات بفرستند تا حق تعالی گناهان او را بیامزد مانند روزی که از مادر متولد شده است.

روز اول رجب

این روز، روز شریفی است و برای آن چند عمل ذکر شده است:

۱- روزه .

روایت شده که حضرت نوح (علیه السلام) در این روز به کشتی سوار شد و به کسانی که همراه او بودند امر فرمود روزه بگیرند که هر کس این روز را روزه بگیرد، آتش جهنم یک سال از او دور شود .

۲- غسل .

۳- زیارت امام حسین علیه السلام.

از امام جعفر صادق (علیه السلام) روایت شده است که: هر کس امام حسین (علیه السلام) را در روز اول رجب زیارت کند، خداوند او را بیمارزد. البته قابل ذکر است که زیارت از راه دور هم مورد قبول است ان شاء الله.

از دیگر اعمال مهم و ارجمند این ماه خواندن اذکار دعاهایی است که از سوی معصومین (علیهم السلام) روایت شده است. از جمله آنکه:

۱- در طول ماه هزار بار خواندن این دعا: **استغفرالله ذوالجلال و الاکرام من جميع الذنوب و الاثام**. شیخ صدوق در این باره روایت کرده است که هر کس این دعا را در رجب هزار بار بخواند خداوند به او می گوید: اگر تو را نیامرزم خدای تو نیستم، خدای تو نیستم.

۲- خواندن سوره توحید ده هزار یا هزار بار که هر کس در رجب این سوره را هزار بار بخواند در قیامت پاداشی برابر عمل هزار پیامبر و هزار فرشته خواهد داشت و هیچ کس از او به خدا نزدیکتر نخواهد بود جز آنکه پیش از این سوره را خوانده باشد.

۳- گفتن هزار بار **لا اله الا الله** و روایت شده هر کس در رجب هزار بار **لا اله الا الله** بگوید خداوند صد هزار حسنه برای او می نویسد و صد کاخ بهشتی به او می دهد.

۴- صدبار خواندن این دعا: **استغفرالله الذی لا اله الا هو وحده لا شریک له و اتوب الیه** که روایت شده هر کس این دعا را صد بار بگوید و پس از آن صدقه انفاق نماید خداوند کارش را با بخشش و آمرزش پایان دهد و اگر همان را چهارصد بار بگوید خداوند پاداش صد شهید را به او می دهد.

۵- به پیروی از امام سجاد (علیه السلام) در همه ماه در سجده های خود این دعا را بخواند: **عظم الذنب من عبدک فلیحسن العفو من عندک**.

۶- از جمله اعمال دیگر ماه رجب که دارای فضیلت بی شماری است خواندن دعای یا من ارجوه لکل خیر بعد از هر نماز واجب است و برای فرد فضیلت های بی شماری را به همراه دارد.

۷- هر روز این دعا را خواندن: **یا من یملک حوائج السائلین**.

۸- خواندن دعای **اللهم انی اسألك بمعانی جميع ما یدعوک به و لاء امرک** که از دست خط حضرت ولی عصر نقل شده است و دعایی است با مضامین بسیار بلند و نیکو که درهایی از علم و معرفت را به روی آنکه اهل آن باشد می گشاید.

دو رکعت نماز در ماه رجب

حضرت رسول اکرم ص می فرمایند: هر کس در ماه رجب دو رکعت نماز که در هر رکعت بعد از حمد پنجاه مرتبه سوره توحید دارد بخواند گویا صد سال روزه گرفته و خداوند صد قصر در بهشت به او مرحمت می فرماید

نماز در روز جمعه ماه رجب روایت شده از حضرت رسول اکرم ص که هر که در روز جمعه ماه رجب چهار رکعت نماز بگذارد ما بین ظهر و عصر و در هر رکعت بعد از حمد هفت مرتبه ایه الکرسی و سوره توحید پنج مرتبه و ده مرتبه **استغفر الله الذی لا اله الا هو** و اسئله التوبه خداوند برای او از روزی که این نماز را تا روزی که می میرد هزار حسنه عطا می فرماید. و برای او به هر آیه که خوانده شهری در بهشت از یاقوت سره و به هر حرفی قصری در بهشت از در سفید عنایت می فرماید. و از حور العین تزویج او در آید و راضی شود از او به غیر سخط و نوشته شود از عابدین و ختم فرماید برای او سعادت و مغفرت

نمازی در ماه رجب

روایت کرده اند که در ماه رجب بعد از یک روز روزه چهار رکعت نماز هر کس بخواند اجر و پاداش زیادی دارد .

در رکعت اول حمد و صد مرتبه آیه الکرسی و در رکعت دوم دویست مرتبه سوره توحید دارد که هر کس این نماز را بخواند نمیرد تا جایگاه خود را در بهشت ببیند

اولین شب جمعه ماه رجب از فضیلت بیشتری برخوردار است و ليله الرغائب نام دارد پیامبر اسلام در این باره می فرمایند: از اولین شب جمعه ماه رجب غافل نشوید فرشتگان آن را ليله الرغائب می نامند. چرا که وقتی یک سوم از شب گذشت هیچ فرشته ای نیست مگر اینکه در کنار کعبه شریف آید آنگاه خداوند نظر مرحمت به آنان کند و فرماید: فرشتگانم هر چه خواهید از من بخواهید فرشتگان گویند: بار الهما حاجت و خواسته ما آن است که روزه داران ماه رجب را بیامری خداوند متعال فرماید: آمرزیدم.

فضیلت روزه در ماه رجب

در مورد ثواب روزه ماه رجب در کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال شیخ صدوق از پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) چنین نقل شده است: بدانید کسی که یک روز از ماه رجب را از روی ایمان و به خاطر پاداش روزه بگیرد مستوجب رضایت خداوند می گردد. و اگر کسی به اندازه تمام زمین طلا انفاق کند برتر از روزه یک روز آن نخواهد بود.

همچنین اگر کسی دو روز از ماه رجب را روزه بدارد هیچ کس از اهل زمین و آسمان نمی تواند کرامتی را که نزد خداوند دارد توصیف کند و پاداشی مانند ده تن از راستگویان را دارد که در طول عمر خود دروغی نگفته باشند. و در روز قیامت همانند کسانی را که آنان شفاعت نموده اند شفاعت می کنند و با آنان و در گروهشان محشور می شوند و تا وارد بهشت گردد و از دوستان آنان باشد. و پس پیامبر ثواب سه چهار پنج تا سی روز از روزه ماه رجب را تک تک با توضیح کامل بیان فرموده اند.

امام موسی کاظم (علیه السلام) نیز در روایتی زیبا در مورد فضیلت روزه ماه رجب می فرمایند: رجب ماه عظیمی است که خداوند اعمال نیک را در آن چند برابر می فرماید و گناهان را در آن محو می کند پس هر کس یک روز از ماه رجب را روزه بگیرد به اندازه مسیر یکسال از جهنم دور می شود و هر کس سه روز از آن ماه را روزه بدارد بهشت بر او واجب می شود.

امام صادق (علیه السلام) نیز فرموده اند: برآستی که نوح در روز اول رجب سوار کشتی شد و به همراهان خود گفت که این روز را روزه بگیرند و فرمود کسی که این روز را روزه بگیرد جهنم به اندازه مسافت یکسال از او دور خواهد شد و کسی که هفت روز از این ماه را روزه بگیرد درهای هشتگانه بهشت برای او باز می شود و کسی که پانزده روز از این ماه را روزه بگیرد حاجتش داده خواهد شد و کسی که بیشتر روزه بگیرد خدای عزوجل ثواب بیشتری به او عنایت خواهد کرد.

نیمه رجب

این روز نیز از روزهای ویژه و ارجمند و گرامی است. در این باره در کتاب شریف اقبال آمده است: حضرت آدم از خداوند پرسید خدایا محبوب‌ترین روزها و گرامی‌ترین زمانها نزد تو کدام است. خداوند وحی فرمود: محبوب‌ترین روزها نزد من نیمه رجب است. ای آدم در این روز بکوش تا با قربانی کردن، میهمانی دادن، روزه داشتن، نیایش کردن، بخشش خواستن، لا اله الا الله گفتن به من تقرب و نزدیکی جویی.

ای آدم من چنین تقدیر کردم که فرزندی از فرزندان تو را به پیامبری برانگیزم و روز نیمه رجب را به او و به امت ویژه سازم که در آن روز چیزی از من نخواهند جز اینکه بدانان ببخشم و عفو و گذشت نخواهند جز اینکه از گناهانشان درگذرم ای آدم آنکه نیمه رجب را روزه دارد ذکر گوید، خضوع و خشوع کند و از صدقه دهد، نفس خویش را پاس دارد پاداشی جز بهشت نخواهد داشت ای آدم به فرزندان تو گوشزد کن که در ماه رجب نفس خویش را پاس دارند و از کج راهی بپرهیزند که گناه در این ماه بس بزرگ است.

اما از اعمال نیمه رجب خواندن دعای استفتاح، زیارت امام حسین (علیه السلام) به جای آوردن چهار رکعت نمازی که حضرت امیر در این روز به جای می‌آورد و پس از آن خواندن دعای یا مذل کل جبار و سپس خواستن نیازهای خویش از خدا، به جای آوردن نیمه دوم نماز سلمان و روز را با توسل به صاحبان روز به پایان بردن.

۸- خواندن دعای ارجمند و پر مضمون اللهم یا ذالمنن السابغه...

۹- زیارت حضرت امام حسین (علیه السلام) در آغاز و در میان ماه.

۱۰- توجه به اعمال روز ۱۳-۱۴-۱۵ رجب که به ایام البیض مشهور است.

دعای ماه مبارک رجب

این دعای کوتاه، اما پرمعنا، پس از نمازهای یومیه به صورت تعقیبات خوانده می‌شود و فضیلت بسیار دارد. اما این دعا:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ وَ أَمَنْ سَخَطَهُ عِنْدَ كُلِّ شَرٍّ يَا مَنْ يُعْطِي الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ سَأَلَهُ يَا مَنْ
يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَ مَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَ رَحْمَةً أَعْطِنِي بِمَسْئَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَ جَمِيعَ
خَيْرِ الْآخِرَةِ وَ اصْرِفْ عَنِّي بِمَسْئَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ شَرِّ الدُّنْيَا وَ شَرِّ الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَنْقُوصٍ مَا أَعْطَيْتَ وَ زِدْنِي
مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيمُ

در اینجا خواننده دعا محاسن یا موی خود را به دست می‌گیرد و با حرکت دادن انگشت اشاره دست به طرفین ادامه می‌دهد: یا ذالجلال والاکرام یا ذالنعماء والجلود یا ذالمنن والطول حرم شیبته علی النار

از حضرت موسی بن جعفر (علیهما السلام) روایت شده است که: هر کس یک روز از ماه رجب را روزه بگیرد، آتش جهنم یک سال، از او دور شود و هر کس سه روز از آن را روزه بگیرد بهشت بر او واجب می گردد.

و همچنین فرمود که: رجب نام نهری است در بهشت که از شیر سفیدتر و از عسل شیرین تر است. هر کس یک روز از رجب را روزه بگیرد البته از آن نهر بیاشامد.

از امام صادق (علیه السلام) روایت است که حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فرمود که: ماه رجب ماه استغفار است من است پس در این ماه بسیار طلب آمرزش کنید که خدا آمرزنده و مهربان است و رجب را "أصب" می گویند زیرا که رحمت خدا در این ماه بر امت من بسیار ریخته می شود پس بسیار بگوئید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ».

ابن بابویه از سالم روایت کرده است که گفت: در اواخر ماه رجب که چند روز از آن مانده بود، خدمت امام صادق (علیه السلام) رسیدم. وقتی نظر مبارک آن حضرت بر من افتاد فرمود که آیا در این ماه روزه گرفته ای؟ گفتم نه والله ای فرزند رسول خدا. فرمود که آنقدر ثواب از تو فوت شده است که قدر آن را به غیر از خدا کسی نمی داند به درستی که این ماهی است که خدا آن را بر ماه های دیگر فضیلت داده و حرمت آن را عظیم نموده و گرامی داشتن روزه دار را در این ماه بر خود واجب گردانیده است.

پس گفتم یا بن رسول الله اگر در باقیمانده این ماه روزه بدارم آیا به بعضی از ثواب روزه داران آن نائل می گردم؟ فرمود: ای سالم هر کس یک روز از آخر این ماه را روزه بدارد خدا او را ایمن گرداند از شدت سكرات مرگ و از هول بعد از مرگ و از عذاب قبر و هر کس دو روز از آخر این ماه را روزه بگیرد از صراط به آسانی بگذرد و هر کس سه روز از آخر این ماه را روزه بگیرد ایمن گردد از ترس بزرگ روز قیامت و از شدت ها و هول های آن روز و برات بیزاری از آتش جهنم به او عطا کنند. و بدان که برای روزه ماه رجب فضیلت بسیار وارد شده است و روایت شده که اگر شخصی قادر بر آن نباشد هر روز صد مرتبه این تسبیحات را بخواند تا ثواب روزه آن را دریابد: **سُبْحَانَ إِلَهِ الْجَلِيلِ سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ سُبْحَانَ الْأَكْرَمِ سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَ هُوَ لَهُ أَهْلٌ**.

اعمال مشترک ماه مبارک رجب

اینها اعمالی است که انجام دادن آنها متعلق به همه ماه است و اختصاصی به روز معینی ندارد و آن چند مورد است:

۱- در تمام ایام ماه رجب دعای ذیل را که روایت شده امام زین العابدین (علیه السلام) در حجر در غره خواندند، خوانده شود:

"يَا مَنْ يَمْلِكُ حَوَائِجَ السَّائِلِينَ وَ يَعْلَمُ ضَمِيرَ الصَّامِتِينَ لِكُلِّ مَسْأَلَةٍ مِنْكَ سَمْعٌ حَاضِرٌ وَ جَوَابٌ عَتِيدٌ اللَّهُمَّ وَ مَوَاعِيدِكَ الصَّادِقَةَ وَ أَيَادِيكَ الْفَاضِلَةَ وَ رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةَ فَأَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تَقْضِيَ حَوَائِجِي لِلدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ."

۲- دعایی را که از امام صادق (علیه السلام) روایت شده، خوانده شود:

«حَابِ الْوَافِدُونَ عَلَيَّ غَيْرِكَ وَ خَسِرَ الْمُتَعَرِّضُونَ إِلَّا لَكَ وَ ضَاعَ الْمُتَلِمُونَ إِلَّا بِكَ وَ أَجْدَبَ الْمُتَنَجِّعُونَ إِلَّا مِنِّي أَنْتَجَعَ فَضْلَكَ بَابِكَ مَفْتُوحٍ لِلرَّاعِبِينَ وَ خَيْرُكَ مَبْدُولٌ لِلطَّالِبِينَ وَ فَضْلُكَ مُبَاحٌ لِلسَّائِلِينَ وَ نَيْلُكَ مُتَّحٌ لِلتَّالِبِينَ وَ رِزْقُكَ مَبْسُوطٌ لِمَنْ عَصَاكَ وَ حِلْمُكَ مُعْتَرِضٌ لِمَنْ نَاوَاكَ عَادَتُكَ الْإِحْسَانَ إِلَى الْمُسِيئِينَ وَ

سَبِيلِكَ الْإِنْفَاءَ عَلَى الْمُعْتَدِينَ اللَّهُمَّ فَاهْدِنِي هُدَى الْمُهْتَدِينَ وَارْزُقْنِي اجْتِهَادَ الْمُجْتَهِدِينَ وَلَا تَجْعَلْنِي مِنَ الْغَافِلِينَ الْمُتَّبَعِينَ وَاعْفِرْ لِي يَوْمَ الدِّينِ.»

۳- از امام صادق (علیه السلام) روایت شده که در ماه رجب این خوانده شود:

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ صَبْرَ الشَّاكِرِينَ لَكَ وَ عَمَلَ الْخَائِفِينَ مِنْكَ وَ يَقِينَ الْعَابِدِينَ لَكَ اللَّهُمَّ أَنْتَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ وَ أَنَا عَبْدُكَ الْبَائِسُ الْفَقِيرُ أَنْتَ الْعَنِيُّ الْحَمِيدُ وَ أَنَا الْعَبْدُ الذَّلِيلُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ آمْسُنْ بِغِنَاكَ عَلَى فَقْرِي وَ بِحِلْمِكَ عَلَى جَهْلِي وَ بِقُوَّتِكَ عَلَى ضَعْفِي يَا قَوِي يَا عَزِيزُ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الْأَوْصِيَاءِ الْمَرْضِيِّينَ وَ اكْفِنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.»

۴- از حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) روایت شده که: هر کس در ماه رجب صد مرتبه بگوید:

«أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ» و آن را به صدقه ختم فرماید حق تعالی برای او به رحمت و مغفرت و کسی که چهار صد مرتبه بگوید بنویسد برای او اجر صد شهید عطا فرماید.

۵- از نبی مکرم اسلام روایت است: کسی که در ماه رجب هزار مرتبه "لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ" بگوید خداوند عز و جل برای او صد هزار حسنه عطا کند و برای او صد شهر در بهشت بنا فرماید.

۶- روایت است کسی که در رجب در صبح هفتاد مرتبه و در شب نیز هفتاد مرتبه بگوید: "أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ" و پس از اتمام ذکر، دست‌ها را بلند کند و بگوید: "اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَ تَسْبِ عَلَيَّ" اگر در ماه رجب بمیرد خدا از او راضی باشد و به برکت ماه رجب، آتش او را مس نکند.

۷- در کل این ماه هزار مرتبه ذکر: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ مِنْ جَمِيعِ الذُّنُوبِ وَ الْآثَامِ» گفته شود؛ تا خداوند رحمان او را بیامرزد.

۸- سید بن طاووس در اقبال از حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) فضیلت بسیاری برای خواندن سوره قل هو الله أحد نقل کرده است که ده هزار مرتبه یا هزار مرتبه یا صد مرتبه در این ماه تلاوت شود.

و نیز روایت کرده که هر کس در روز جمعه ماه رجب صد مرتبه سوره قل هو الله أحد را بخواند برای او در قیامت نوری شود که او را به بهشت بکشاند.

۹- سید بن طاووس از حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) روایت کرده که: هر کس در روز جمعه ماه رجب، مابین نماز ظهر و عصر، چهار رکعت نماز بگذارد و در هر رکعت حمد یک مرتبه و آیه الكرسي هفت مرتبه و قل هو الله أحد پنج مرتبه بخواند، و سپس ده مرتبه بگوید: «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَ أَسْأَلُهُ التَّوْبَةَ» حق تعالی برای او از روزی که این نماز را گزارده تا روزی که بمیرد هر روز هزار حسنه به او عطا فرماید، و او را به هر آیه‌ای که خوانده شهری در بهشت از یاقوت سرخ و به هر حرفی قصری در بهشت از دُرّ سفید دهد و تزویج فرماید او را حورالعین و از او راضی شود.

۱۰- سه روز از این ماه را که پنجشنبه و جمعه و شنبه باشد روزه گرفته شود. زیرا که روایت شده هر کس در یکی از ماه‌های حرام، این سه روز را روزه بدارد حق تعالی برای او ثواب نهمصد سال عبادت بنویسد.

۱۱- از حضرت رسول اکرم (صلی الله علیه و آله) روایت شده است که: هر کس در یک شب از شب‌های ماه رجب ده رکعت نماز به این نحو که در هر رکعت حمد و قل یا ایها الکافرون یک مرتبه و توحید سه مرتبه بخواند، خداوند گناهان او را می‌آمرزد.

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود:

آگاه باشید که رجب ماه خداست و آن ماه بسیار بزرگی است. این ماه «اصم» نامیده شد؛ بدان سبب که هیچ ماهی در فضیلت و حرمت در نزد خدا با او برابری نمی‌کند.

از ابن عباس نقل است که:

هرگاه ماه رجب می‌آمد، رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) مسلمانان را دور خود جمع می‌کرد و میان آنها می‌ایستاد. آن‌گاه خطبه می‌خواند، حمد و ثنای الهی را به جای می‌آورد و صلوات بر انبیای گذشته می‌فرستاد و می‌فرمود:

ای مسلمانان، ماه بسیار بزرگ و بابرکتی بر شما سایه انداخته است - یعنی ماه رجب - و آن ماهی است که در آن، رحمت خدا بر کسی که خدا را عبادت کند، فرو می‌ریزد؛ بدان شرط که مشرک و بدعت‌گزار نباشد. آگاه باشید که در ماه رجب، شبی است که هر که خواب را در آن، بر خود حرام کند و به عبادت خدا بپردازد، خدا بدنش را بر آتش حرام می‌کند و هفتاد هزار ملک با او مصافحه می‌کنند و برایش تا رجب بعد آموزش می‌طلبند.

باید گفت آن شب نامعلوم که در ذیل خبر ذکر شد، چه شبی است، علما با استفاده از اخبار دیگر، چهار احتمال داده‌اند: احتمال دارد مراد، شب اول ماه رجب باشد و یا شب جمعه اول رجب که به لیلۃ الرغائب موسوم است. نیز احتمال دارد مراد، نیمه رجب و یا بیست و هفتم رجب باشد.

از حضرت امیرمؤمنان علی(علیه السلام) نقل است که:

هر کس در ماه رجب صدقه بدهد، خداوند روز قیامت در بهشت او را به ثوابی گرامی می‌دارد که هیچ چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و به خاطر بشری خطور نکرده است.

از امام رضا(علیه السلام) نیز روایت شده است:

هر که به اشتیاق ثواب، روز اول ماه رجب را روزه بدارد، خدای عزوجل، بهشت را بر او واجب گرداند؛ هر که روز وسط رجب را روزه بدارد، می‌تواند دو قبیله (پرجمعیت) مانند ربیع و مضر را شفاعت کند؛ و هر که روز آخرش را روزه بدارد، خدای عزوجل او را از پادشاهان بهشت گرداند و شفاعتش را درباره پدر، مادر و همه بستگان و آشنایان و همسایگان بپذیرد، گرچه در میان آنها مستحقان دوزخ باشند

در حکایتی دل‌نشین از پیامبر گرامی اسلام از زبان شخصی به نام ثوبان این چنین آمده است که: با رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) در قبرستان بودیم. حضرت ایستاد و گذشت و دوباره ایستاد. عرض کردم: یا رسول الله، چرا این‌گونه رفتار می‌کنید؟ پس آن حضرت گریه شدیدی کرد، ما هم گریه کردیم. آن‌گاه فرمود: ای ثوبان، صدای ناله اهل عذاب را شنیدم. بر آنها رحم کردم، دعا کردم و خداوند عذاب آنها را تخفیف داد. سپس فرمود: ای ثوبان! اگر کسانی از اهل این قبرستان، که در عذابند، یک روز از ماه رجب را روزه گرفته بودند و یک شب را تا صبح قیام می‌کردند و به عبادت می‌پرداختند، در قبرها معذب نمی‌شدند

شخصی به نام سالم نامی که از صحابه حضرت صادق(علیه السلام) بود، می‌گوید: چند روزی از ماه رجب باقی مانده بود که خدمت آن حضرت مشرف شدم.

فرمود: ای سالم، آیا چیزی از این ماه را روزه گرفته‌ای؟ عرض کردم: خیر. فرمود: آن قدر ثواب از تو فوت شده که مقدار آن را تنها خدا می‌داند! سپس فرمود: همانا رجب، ماهی است که خداوند او را فضیلت داده و بسیار احترام کرده و کرامت آن را برای روزه‌داران واجب ساخته است.

سالم گوید: عرض کردم: یابن رسول الله، اگر چند روزی باقی مانده از این ماه راه روزه بدارم، به مقداری از ثواب‌های آن می‌رسم؟ فرمود: ای سالم! هر که یک روز از آخر این ماه را روزه بدارد، خدا ایمن می‌گرداند او را از سختی سکران مرگ و هول قیامت، و عذاب قبر.

نماز سلمان در ماه رجب:

رسول خدا(صلی الله علیه و آله و سلم) فرمود: ای سلمان، هر مرد و زن مؤمن که در ماه رجب سی رکعت نماز بخواند و در هر رکعت پس از حمد سه مرتبه «قل هو الله احد» و سه مرتبه سوره «قل یا ایها الکافرون» را قرائت کند، خداوند هر گناهی را که در پیری و جوانی کرده است، از نامه عمل او محو می کند، و ثواب کسی را که در تمام آن ماه، روزه گرفته باشد، به او عطا می کند و تا سال آینده نام او را از نمازگزارندگان می نویسد و در هر روز از آن ماه، ثواب شهیدی از شهدای بدر برای او باشد و خداوند میان او و آتش فاصله انداخته و به عدد هر رکعت، ثواب هزارهزار رکعت در نامه عمل او می نویسد و او از پل صراط به سلامت رد می شود.

و طریقه نماز این است که:

ده رکعت روز اول، ده رکعت روز نیمه و ده رکعت در روز آخر ماه رجب به جا آورد، هر دو رکعت به یک سلام و بعد از هر دو رکعت، دستها را به آسمان بلند و چنین دعا کند:

لا إله إلا الله وحده لا شریک له، له الملک و له الحمد یحیی و یمیت و هو حی لا یموت بیده الخیر و هو علی کل شیء قدير. اللهم لا مانع لما اعطیت و لا معطى لما منعت و لا ینفع ذالجد منک الجدد. ۶

یادآوری: پرسشی که ممکن است در ذهنها بیاید این است که، چگونه امکان دارد در برابر اعمالی ناچیز و اندک در ماه رجب، آن همه ثواب و پاداش مترتب باشد؟ چگونه ذهن آدمی می تواند گستردگی آن همه ثواب را اذعان کند؟

در پاسخ باید گفت:

اولاً، متناسب با مقام کبریایی حضرت حق و جود و بخشش بی کران و بی انتهایش، همین قاعده است که در برابر اندکی از عمل خیر، پاداشی فراوان عطا فرماید، نه آنکه با آن همه فضل و رحمتش، در مقابل کار نیک به اندازه همان کار پاداش دهد. اساساً همان گونه که در دعای افتتاح وارد شده است: ولاتزیده کثره العطاء ألا جوداً و کرمأ؛ فراوانی عطا، (نه تنها از خزائن حق تعالی نمی کاهد)، بلکه بر جود و کرمش می افزاید و جود و کرمش را گسترده تر می سازد.

احیا

و امام صادق علیه السلام فرمود: امیرالمؤمنین علی علیه السلام به شگفت آوردی که در چهار شب از سال خود را از عبادت فارغ گردانیدی یعنی احیا کردی، اول شب رجب و شب نیمه شعبان و شب عید فطر و شب عید اضحی.

ثواب عبادت

پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود: هر که ماه رجب روزه نتواند داشت، هر روزی صد بار بگوید: «سُبْحَانَ اللَّهِ الْجَلِيلِ، سُبْحَانَ مَنْ لَا يَنْبَغِي التَّسْبِيحُ إِلَّا لَهُ. سُبْحَانَ الْأَعَزِّ الْأَكْرَمِ، سُبْحَانَ مَنْ لَيْسَ الْعِزُّ وَ هُوَ لَهُ أَهْلٌ». ثواب روزه آن ماه بیابد.

از معظم عبادات ماه رجب است و آن سی رکعت بود در اول ماه ده رکعت بکنند در هر رکعتی پس از «الحمد» سه بار «قل هو الله أحد» خوانند و سه بار «قل یا ایها الکافرون» چون سلام بدهد دست بردارد و بگوید:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَ يُمِيتُ وَ هُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَ هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. اللَّهُمَّ لَا مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ وَ لَا مُعْطَى لِمَا مَنَعْتَ وَ لَا يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ.»
و دست بر روی فرود آورد و در میان ماه هم چنان ده رکعت دیگر بکند الا آنکه چون بگوید: «و هو على كل شيء قدير»

بگوید: «إِلَها وَاحِدًا أَحَدًا صَمَدًا فَرْدًا وَ تَرَا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَ لَا وَكِدًا» و در آخر ماه هم چنان ده رکعت نماز بکند و بگوید: وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ.

دعای استفتاح یا دعای ام داوود

آنکه دعای استفتاح بخواند روی به قبله و آن را دعای ام داوود نیز خوانند و نسبتش با فاطمه دختر عبد الله بن ابراهیم و سببش آن بود که ابو الدوانیق پسر فاطمه را به عراق دریند و زندان کرده بود. این زن با امام صادق علیه السلام در آن معنی مشاورت کرد و ماه رجب نزدیک بود و امام صادق علیه السلام وی را بخواندن این سورتها و این دعا درین روز فرمود: چون این بکرد بسی برنیامد که پسرش باز آمد با پنجاه هزار درم و خبر داد که در شب نیمه رجب خدم ابوالدوانیق بیامدند و مرا از زندان پیش وی بردند و در من بسیار عذر خواست و پنجاه هزار درم فرمود و گفت به سلامت بازگرد. صادق علیه السلام گفت که اگر این دعا در روز عرفة عید یا در روز آدینه خوانند شاید «هنوز از دعا فارغ نشود که تا پیامرزد خدای تعالی او را» و اگر در هر ماهی ایام بیض را روزه دارد و این دعا بخواند «به طریقی که وصف کرده شده» شاید، و امید اجابت بود و گفت که درهای آسمان بگشایند و خواننده این دعا را بهشت واجب شود و دعا این است:

سَدَقَ اللَّهُ الْعَظِيمُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ذُو الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ وَ...

اعمال شب و روز ۲۷ رجب

و شب ۲۷ از این ماه روایتست که دوازده رکعت کند در این شب. در هر رکعتی «الحمد» و هر دو «قل أعوذ» و «قل هو الله أحد» هر یکی چهار بار بخواند و پس از آن دعا کند دعایی که در شب نیمه ماه برفت بخواند و غسل مستحب است درین شب. و روز ۲۷ بود از این ماه که ابوالقاسم محمد را فرستادند به رسالت و این روز یکی از چهار روزی است که در سال، روزه داشتن آن را فضلی بسیار است و آن ۲۷ رجب است روز مبعث و ۲۵ ذی القعدة روز دُخُو الارض و هجدهم ذی الحجة روز غدیر و ۱۷ ربیع الاول و مولد نبی.

و مستحب است روز ۲۷ رجب غسل کردن و روزه داشتن و ۱۲ رکعت نماز کردن با «الحمد» و سورتی و پس از آن «الحمد» خواندن و «قل هو الله احد» و هر دو «قل أعوذ» هر یکی چهار بار و
«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَ اللَّهِ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ» چهار بار «اللَّهُ اللَّهُ رَبِّي وَ لَا أَشْرِكُ بِهِ شَيْئًا چهار بار و لَا أَشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا» چهار بار.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا مَنْ أَرْجُوهُ لِكُلِّ خَيْرٍ وَآمَنْ سَخَطُهُ عِنْدَ كُلِّ شَرٍّ يَا مَنْ يُعْطِي الْكَثِيرَ بِالْقَلِيلِ يَا مَنْ يُعْطِي

مَنْ سَأَلَهُ يَا مَنْ يُعْطِي مَنْ لَمْ يَسْأَلْهُ وَمَنْ لَمْ يَعْرِفْهُ تَحَنُّنًا مِنْهُ وَرَحْمَةً أَعْطَانِي بِمَسْئَلَتِي

إِيَّاكَ جَمِيعَ خَيْرِ الدُّنْيَا وَجَمِيعَ خَيْرِ الْآخِرَةِ وَأَصْرَفَ عَنِّي بِمَسْئَلَتِي إِيَّاكَ جَمِيعَ شَرِّ الدُّنْيَا وَ

شَرِّ الْآخِرَةِ فَإِنَّهُ غَيْرُ مَنْقُوصٍ مَا أَعْطَيْتَ وَزِدْنِي مِنْ فَضْلِكَ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا

ذَا النِّعْمَاءِ وَالْجُودِ يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ حَرِّمْ شَيْئِي عَلَى النَّارِ

بیائید تا از رجبیون باشیم

التماس دعا

روابط عمومی حوزه معاونت آموزشی